

1826 Proces verbaal wegens de aanbesteding van het 'merendeels afbreken' van het oude herenhuis en het opbouwen en repareren van de boerderij op Stapelbroek.

NB.: In verband met de leesbaarheid zijn bij het digitaliseren een aantal leestekens (bijv. komma's) toegevoegd, sommige los van elkaar staande woorden samengevoegd (bijv. heeren huis wordt heerenhuis), en aaneengeschreven woorden juist weer uit elkaar gehaald (bijv. aantewijzen wordt aan te wijzen).

ECAL 3011-189

(transcriptie door Judith Lettink en Sikke Postma)

N2486

[in de marge]

Op den derden mei achttienhonderd zesentwintig namiddag ten drie uren ten huize van de weduwe Meuleman te Vorden.

Voor Johan Hendrik Gallée, openbaar notaris, resideerende in de gemeente en kanton van Vorden, kwartier van Zutphen, provincie van Gelderland en in tegenwoordigheid van de nagenoemde en mede ondergeteekende getuigen. Compareerde de heer Philippus Johannes Weenink gemeente ontvanger van Gorsel, wonende te Zutphen als gevolmagtigde van den heer mr. Willem opten Noort, directeur der Posterijen te Groningen en aldaar woonachtig, tot administratie zijner landgoederen, vermogens onderhandsche volmagt geteekend te Groningen den drie en twintigsten augustus achttien honderd [drie en twintig, waaronder staat: geregistreerd te Zutphen den zeven en twintigsten augustus achttienhonderd drie en twintig. Deze beide bovenstaande renvoojen goedgekeurd; daaronder de initialen] fo[lio] 107 R^{[rect]o}, vak 4, ontvangen met de verhogingen negen en vijftig en een halve cents (was geteekend) P.C. van Hamel.

Door den comparant voor echt erkent en geteekend in tegenwoordigheid van de ondergeteekende notaris en de getuigen en op zijn verzoek gehecht aan de minute dezer acte nadat die aanhechting op dezelve was vermeld.

De comparant in voorschreven kwaliteit, en speciaal tot het na te meldene einde zich sterk makende, te kennen gevende, dat in naam van zijne heer lastgever voornemens is, ten overstaan van bovengemelden notaris, volgens ergane publicatien, op heden aan de minst aannemende aan te besteden het merendeels afbreken van het herenhuis, en repareren van het boerenhuis op het goed Stapelbroek in Varsel onder Hengelo, volgens bestek en conditien aan den notaris opgegeven en hierna volgende is.

[in de marge]

Maat en peil

Artikel een

De maat waarna deze werken zullen worden gemaakt is de Nederlandsche el¹, en de peil is de tegenwoordige floer in 't heerenhuis.

[in de marge]

Opgaaf der voornaamste werken

¹ In 1826: 1 el=1 m (=100 cm), 1 palm=1 dm (=10 cm), 1 duim=1 cm

Artikel twee

De werken die den aannemer van dit bestek moet maken zijn hoof[d]zakelijk de volgende met al haar bij- en aanbehoren.

1. Het heerenhuis

- a. Dit huis zal hij in zijn geheel zoo ver afbreken, dat de tegenwoordige keuken met de kamer daarboven, en de kelder met een opkamertje boven dezelve so onder een afdak blijft.
- b. De schoorsteen, 't fournuis, de vloer, gootsteen en aanregt met de steentjes in deze keuken, zal hij afbreken en een nieuwe schoorsteen metzelen, met de stenen mantel uit de regter voorkamer daarvoor en twee der aan te wijzen haardplaten er in.
- c. Alle deuren, ramen, trappen, beschotten, etc. zal hij wegnemen en de openingen egaal aan 't oude volmetselen.
- d. Drie der oude deuren inbreken, als: een aan de opkamer met een trapje ervoor, en de anderen naar aanwijzing, een onder en een boven.
- e. In de voorgevel der tegenwoordige keuken daar de schoorsteen tegen staat zal hij een cazijn inbreken met zijn ramen, vensters, etc. en een daarboven.
- f. Het dak boven de kamer zal bestaan uit vier hoekkepers, spruiten, etc., en boven de opkamer, met lange opschietende sporen, als een afdak met zijn latten, windveren, ruim overschalken, onderdaksche lijst, gedokte pandaken, gestreken vorsten.
- g. De vloer in de kamer in 't digt werken, van die boven de kelder met 't zoldertje daarboven en bekleding tegen 't dak met een bedste op de opkamer, plinten, van de beste oude materialen.

2. Het boerenhuis

- a. Van de gebroken balk in dit huis een stijl maken en een nieuwe balk lang [*acht el vier palm, zegge*] 8,40 el, dik op de top [*vijfentwintig a vijfentwintig, zegge*] 25 a 25 duim, goed aangehakt in deszelfs plaats, voorts 't vierkante werk regt waterpas en met hoogte gelijk zetten, het achterbind met zijn onderlagen, ruim drie el terug zetten met zijn grondhout onder den invaart en een nieuwe bind in zijn plaats, voor in de kap een plaat [*dertien a eenentwintig, zeg*] 13 a 21 lang ende [*zeven, zegge*] 7 el, voorts de nodige verlanging der platen achter en voor met de nodige spreijbanden en stekreijen en alle verdere reparatien en versterkingen.
- b. Afdaken Het dak of kap boven de stallingen, kamertjes met hun platen opwinden, zoodat dezelve naar vereischte der stallen breder worden en dat de onderkant der plaat cirka [*een en een half el, zeg*] 1½ el hoger word als de ondereinden der gebindstijlen komen te staan.

[*in de marge*]

Vijf bovenstaande renvooijen goedgekeurd [*daaronder de initialen*]

- c. De kap Het voorschild zal hij zoo ver 't nodig is los, en 't achterschild geheel afnemen, en de kap verlangen, voor een lange en achter twee korte platen inwerken, met de nodige stekreijen, spreiband en lange intangen, een dakje boven de keldergang, en voorts de geheele kap versterken naar aanwijzing.
- d. Ramen en deuren In de voorgevel aan de keuken van den boer zal hij 't cazijn met zijn ramen en vensters zetten dat thans in de zijmuur der keuken van 't heerenhuis staat, een deurcazijntje daarboven, voorts nog vijf kleine casijnen aan de geut, keldergang, melk, knechts- en meidenkamer alle van de ouden.
Binnen een der oude deuren, tusschen de keuken en gang, een eenvoudige opgeklampte deur, tusschen de gang en de deel kan blijven, en een dito aan 't kamertje naast de keuken, in de achtergevel nieuwe grote deuren en vijf dito aan de stalling en zolders.
- e. Zolders De keuken en keldergang met het kamertje daar naast moet met oude materialen worden bezoldert.
- f. Diverse werken De varkenshokken en paardestal afsepareren, de stalreppels zetten, en de voederbak voor de varkens met alle verdere betimmering, zoo als 't aan een ordinair boerenhuis behoord.

g. Metzelen De schoorsteen, de binnenmuuren om de bedsteden, melk- en knechtskamer blijven staan, en alle verdere muurwerken en fundamenteen zal hij om en in 't geheele huis af- en uitbreken, voorts 't zelve op zijn vereischte fundament met een steens muuren ommetzeld, de binnen muuren een halve steen dik. De keuken met esterikken befloeren, de gang en de geut met stenen op kant, de melk, knechts- en meidekamertjes op zijn plat en de keuken, schoorsteen met de oude steentjes bezetten en wat er verder toebehoort.

[in de marge]

Generale bepalingen

Artikel drie

1. Over den afbraak

Al den afbraak is voor den aannemer, hij zal denzelven schoonmaken, sorteren, elk bij de zijne bergen, en ter keuring presenteren, die dan tot den opbouw goed bevonden worden en nodig zijn, zal hij op de aan te wijzen plaats bergen, en de overigen van 't werk verwijderen.

2. Over de leverantie

Het dennen- en eikenhout zal in den winter geveld, gaaf en zonder eenige hoofdgebreken zijn, het vuren en grenen hout als voren zijnde droog. Het ijzerwerk kan alle van 't oude genomen en gemaakt worden. De spijkers taaij en ter volle vereischte grootte.

De stenen, pannen, esterikken en muurtegels, haardplaten, mede alle van de ouden.

De kalk wel uitgebrand en in ruim water opgeloste Munstersche steenkalk, 't zand scharp.

De menging zal zijn buiten, twee deelen kalk en drie deelen zand, en binnen een deel kalk en twee deelen zand.

Het glas in de voorgevel, half wit Brussels en 't overige ordinair plaatglas, 't loodwit, den lijnolij en alle verdere verfwaren van de beste soorten.

[in de marge]

Renv[ooij] goedgekeurd [daaronder de initialen]

3. Keuring

Alle materialen zullen op 't werk, voor 't werken, door den lastgever of opzigter worden gekeurd, daartoe zal den aannemer dezelve van alle zijden blootleggen.

Alle die volgens het voorschrevene worden afgekeurd zal den aannemer voort van 't werk doen verwijderen, en anderen, naar eisch als voor, in hun plaats leveren.

Hieraan op de eerste order niet voldoende, zal het den heer besteder vrijstaan terstond voor rekening van den aannemer andere goeden aan te koopen en den aannemer de koopprijs, transporten en alle verdere daarop loopende kosten van zijn bedongenen aannemingsgelden korten.

4. Over 't bewerken

a. Metselwerk De kalk naar eisch en aanwijzing van elk deel, vooraf in zand ter rotting worden gelegd, en zal voorts zoo worden doorgewerkt, dat alles opgelost egaal doormengt, taai en altijd egaal slap wordt verwerkt.

Alle muren zullen uit- en inwendig met volle voegen, lood- en lijnregte hoeken en kanttelaven, in goed verband worden gewerkt; de nieuwen zullen over alle met vierkante kasten en tanden, schoon en nat in de oude worden verbonden, de stenen moeten naar eisch, van elk deel behoorlijk schoon en nat worden verwerkt, en naar buiten afhellende de muren leggen.

b. Timmeren De timmerwerken zullen in allen delen elk naar hun eisch beschaafd, digtgeploegd, sterk opgesloten, geankerd en gekoppeld worden voltooid naar aanwijzingen.

5. Vergeten post

Indien er bij 't uitvoeren van deze werken iets mogt worden geordonneerd, dat niet tot 't omschrevene behoord, zal den aannemer maken evenredig aan 't beschrevene, mits zulks tezamen niet boven de twintig gulden belooft.

6. Opzigt

Dit werk zal onder de directie van diegene worden uitgevoerd, die door den heer aanbesteder daartoe worden benoemd, onder wiens order den aannemer en zijne werklieden in allen delen zullen staan en dezelve uitvoeren, en die daaraan niet voldoen zullen zich van 't werk verwijderen. Ook zal zich den aannemer zoo dikwijls 't wordt gevordert zelve op 't werk laten vinden, en daar niet zijnde, door zijne werklieden worden opgeroepen en op die order komen, bij zijn absentie zal hij sig door een deskundigen doen vervangen, die de orders aanneemt en volbrengt.

[in de marge]

Herstel van 't gedeelte van 't herenhuis dat blijft staan

Artikel vier

I Glascazijn onder

Van de beste grene zolder, ribben en een [*dertien a achttien, zeg*] 13 a 18 duims eiken onderdurpel zal den aannemer met gaten, pennen, spondingen etc. een buiten glascazijn maken hoog in den dag, breed [*een el drie palm, zeg*] 1,30 el, dit cazijn zal hij volgens teekening inbreken, stellen en aanmetzelen en ramen, en 't zelve zal hij maken van vijf duims grene mits de eene midden stijl [*zeven en een half a tien, zeg*] 7½ a 10 duim, 't bovenste raam vaststaand en de onderste elk aan twee bogtcanieren hangen, en allen met de beste oude krukken, en onder door een schuif, dat met een knop zoowel binnen als buiten kan worden open en dicht geschoven sluiten, buiten voor dit cazijn geheele venster van [*twee en een half, zeg*] 2½ duims vuren bewerkt als de anderen, en aan de beste oude duims hengsels hangen en met dito sluitingen voorzien.

Binnen op 't zelve de belegstukken twee a twaalf duims met coraal beschaafd, boven 't vorige een dito cazijn met twee draaijraamtjes elk tot een ruit, waarvan 't eene zal vaststaan en 't andere aan oude hengsels open draaijende met twee wervels sluiten.

Aan 't achter kamertje boven de kelder

Zal hij in de achtergevel een der beste oude bovenglascazijntjes met haar vensters repareren en stellen en 't zelve een draaijglasraam als voren maken, hangen en sluiten. Binnen voor de twee laatste eenvoudige vensterbanken.

[in de marge]

Vijf bovenstaande renvoijen goedgekeurd [*daaronder de initialen*]

II Deuren

Drie der aan te wijzen oude deuren met haar cazijnen en toebehooren, hang- en sluitwerken zal hij repareren, inbreken, stellen een aanmetzelen, zie Art. 2 afd: 1 letter a.

III Schoorsteen

In plaats van de keukenschoorsteen zal hij een eenvoudige schoorsteen metzelen, met zijn rookpijp over slopers van oud hout tot acht palm boven de vorst, en de beste oude kap van oude materialen repareeren en opzetten en de mantel er voor, zie art. 2 sub 1 letter d.

IIII Diverse metselwerken

Alle openingen en ongelijke plaatsen in de muren waar deuren, ramen, trappen, etc. worden uitgenomen, zal den aannemer wederzijds gelijk volmetzelen en uitvullen, in de achtermuur van de kelder een doorgang uitbreken, een oude eiken latteij boven leggen en 't raam er naast vol metzelen. De kap zal hij met de beste oude pannen behangen, de vorstpannen buiten strijken, en voorts dokken van hard roggestroo gebonden er egaal onder spreijen en dicht opleveren.

De lossche kalk zal hij van de binnenmuren afwerken en 't zelve met 't nieuw gemetzelde berapen gladstrijken, mits de onderkamer behoorlijk glad en vlak bepleisteren de haar[d]stede met haar rookgatplaten te voorzien, en binnen zwart rapen.

V. Kap etc.

De muurplaten, hoekkepers, sporen, spruiten, latten en alle verdere aanbehoren tot de kap, zal hij maken van de beste oude materialen om de twee zijden en zoo ver de hoek naast de kelder voorstaat, een eenvoudige onderdaaksche lijstje volgens bijzijnd profeil boven, en behalven de ankers die aan dit gedeelte van 't heerenhuis blijven, zal hij er op de aan te wijzen plaatsen zes van de ouden bij aanmaken.

6. Betimmering onderkamer

Deze kamer zal hij op zeven palm afstand met tien a tien duim eiken ribben vlak en vol in zand beleggen en daarover befloeren met planken.

Alle van de aan te wijzen oude materialen, op dezelve tegen de muur plinten twee a elf duim.

7. Kamer boven de kelder

De openingen in de vloer van deze kamer, zal hij naar aanwijzing met oude ribben en planken naar eisch digt- en volwerken, op om de twee en een half el boven de vloer zal hij dit kamertje, onder tegen oude Noordsche sporen, met oude glad beschaafde en digt geploegde, twee of twee en een half duim vuren delen tot plafond bekleden, zoo ook tegen 't dak, zoover 't op dit kamertje in 't gezigt mogt komen.

Eindelijk zal hij op deze kamer een eenvoudige bedstede maken met een half el hoogte bekleding tegen de muren onder tegen bedplanken etc. en een plint om de vloer.

8. Bovenkamer

De bovenkamer zal tot gebruik der boer zijn. Tot opgang naar dezelve zal 't oude zoldertrapje verlangd en op aanwijzing naast 't kamertje in de keuken worden gesteld, met een eenvoudige leuning.

De bedste die op deze kamer staat zal worden verplaatst en een dito van oude materialen er naast zetten, in den zolder een eenvoudige luik om daardoor bij het dak te kunnen komen.

[in de marge]

Gebinten

Artikel vijf

Boerenhuis

Dewijl de balk en een stijl van 't eene bint onbruikbaar zijn, zal de aannemer van de balk een stijl maken en een nieuwe balk op top dik vijf en twintig a vijfentwintig duim, lang acht el vier palm bij leveren en 't zelve met zijn karbeels, sprijbanden, stekrijen, etc. met gaten, pinnen, tanden, taaijnagels en verder aanbehoren in elkander werken, stellen en voltoojen, zooals zulks behoort. Dewijl 't bint met zijn onderlagen daar de achterdeuren in hangen te zwak is, zal dat worden verandert en tot een losch bint ruim drie el terug tegen de achtergevel worden gezet, en in deszelfs plaats een nieuwe eike bint maken, stellen en bevestigen als voren, bestaande uit een balk op top vier en twintig a vijf en twintig duim, lang om de acht el vier palm, twee stijlen bij de balk dik zeven en twintig a 28 duim, lang om de vier el vijf en zestig duim, twee korebeels zeventien a twintig duim, lang een el negentig duim, kunnen de stekrijen en sprijbanden van de oude materialen worden gemaakt, voorts zullen alle binten met de 't hoogststaande, gelijk te lood en waterpas worden gesteld, en daar 't nodig is met koppelhouten en verdere aan behoren worden versterkt.

De bovenplaten zullen in de beste order worden verlangd en hersteld, zoodat er een nieuwe eiken moet worden geleverd, lang om de zeven ellen, dik dertien a een en twintig duim en al 't overige als voren van oud hout.

[in de marge]

Afdaken en zolders

Artikel zes

Volgens artikel twee, eerste afdeeling, letter 6² moet hij de afdaken op- en uitwinden, voorts zal hij hier met intangen³ om in en aan de bebintstijlen⁴ en stekrijen sterk koppelen, deze stekrijen zullen van oud hout op den deel opgesnoten⁵ ruim drie palm oversteken.

Indien de zolder en ribben boven de tweede kamertjes en geut te smal of te kort zijn, zal hij die met oude materialen naar aanwijzing verhogen en eenvoudig digt en in een goeden staat herstellen, zoo ook een nieuw zoldertje van 't oude houdt.

Boven de keldergang en 't kamertje daar naast, dewijl de keuken tot onder den top balk wordt verlangd, moet hij de zolder boven de keuken geheel opnemen, dan de oude ribben met oud hout naar aanwijzing lassen, en tusschen elk derzelve een behakte en beschaafde denne twaalf a veertien duim rib, ten vereischte langte, en leggen, die niet meer dan schuin te meten vier duim wankant⁶ mogen hebben.

Voorts over de keuken en gang digt bezolderen, met de oude aan te wijzen planken, naar hun eisch, mits in dezelve de nodige openingen voor 't trapje naar de boven kamer uitwagten.

[in de marge]

Kap

Artikel zeven

Het voorschild der kap zal hij zooveel nodig is losnemen, opschalken en bevestigen, 't achterschild en op de zijden naast 't zelve zal hij er geheel afnemen, voorts met verlang de gedeelte behoorlijk steil met zijn plaat, hoekkepers, sporen en spruiten op om de acht palm afstand volzetten en opschalken, onder, op de zijden van 't boerenhuis, zal hij boven de afdaken elf reijen hoog met goede oude pannen behangen, als ook boven de keldergang, daar zal hij naar eisch, bevind en aanwijzen de kap eenvoudig versterken, opschalken en met latten ter vereischte wijtte bespijkeren, de pannen ophangen in scheerende dokken van hard roggestroo, vast en ter vereischte dikte gebonden, eegaal onder spreijden, en tegen 't heerenhuis met een zoom aanstrijken en voor de drie einden twee en een half duim vure windveren, een dekstuk ter vereischte breedte.

Eindelijk zal hij evenredig aan 't geheel alle defecten aan platen, sporen, latten en wat 't ook verder zijn mag naar behoren herstellen of versterken, zooals tot een kap voor strodak behoord, over 't gehele huis.

[in de marge]

Diverse ramen

Artikel acht

1. Glasraam aan de boerekeuken

Volgens artikel 2, afdeeling 2 letter d. zal hij 't glascazijn niet zijn vensters, etc., dat thans aan de keuken van 't heerenhuis staat, repareren, veranderen en 't zelve aan de keuken voor den boer stellen, in 't zelve met gaten, pennen, spondingen en deuvejagers maken, onder twee draijende en boven een vaststaande glasraam, met de vierduims roeden, de ruiten naar eisch verdeelen, de onderramen met de goede oude hang- en sluitwerken voorzien.

² Is letter f

³ Stalligger

⁴ Gebintstijlen

⁵ Schuin gemaakt

⁶ Ongeschaafde stukken

2. Voordeur

Het oude voordeurcazijn met zijn deur, hang- en sluitwerken zal hij naar eisch repareren, met bovenraam voorzien, met de neuten, doken en durpels, stijlen voor de gang in 't boerenhuis, mits zonder buitenbetimmering.

3. Een der beste en kleinste oude cazijntjes met zijn vensters, hang- en sluitwerken inkorten en als voren met een draaijraam met glas in hout voorzien, aan de geut in de voorgevel.

4. Nog vier cazijntjes, vensters en glasramen in lood inkorten, repareren en stellen aan de melk-, knecht- en kinderkamertjes en kelder, 't laatste wat groter met eikenhout staven.

5. Staldeuren

Aan 't oude buitendeurcazijn uit de keuken van 't heerenhuis een nieuwe durpel, voorts repareren als voren, en stellen aan een stal nog twee dito stalcazijnen met haar deuren, hang- en sluitwerken bij maken en stellen alles van oude aan te wijzen materialen mits aan elk een nieuwe grendel en krammen.

Aan de einden der stallen in de achtergevel twee nieuwe twee en een half duim vure deuren met drie oude drie duims dwarsklampen, daar aan vier van de zwaarste oude hengsels met nieuwe duimen, die in de stenen met lood worden vast gegoten, en aan elk een zware schuine grendel met hun krammen, daar de eene van elk in de muur wordt vast gemetzeld, de achter of grote deuren zullen zijn een gehele en twee halven, alle als de staldeuren in die gevel van twee en een half duim vure digtgeploegde en buiten beschaafd op de grote van drie a twintig duim dwarsklampen en op de kleine elk twee voor de middelaar elk een drie a zeventien duims belegklampen, aan de lange deur voor de middenklampen acht duims word omgekeept, en eindelijk op de grote twee en op de kleine elk een schuine steekklamp, alle klampen van best oud, de hang- en sluitwerken repareren of vernieuwen en alle voormelde sterk spijkeren, met een middelaar en schampposten in de achterdeur, goed hang en sluitbaar opleveren.

[In de marge]

Binnendeuren en divers

Artikel negen

1. Deuren

Een der oude cazijnen en deuren dat in de halfve steens muur 't best geschikt is, zal hij repareren als voren, en stellen tusschen de keuken en gang, en een eenvoudige gladde deur met haar cazijn aan de gang en de deel.

Eindelijk een cazijntje met een twee duims deur aan 't kamertje naast de keuken en een dito met een twee en een half duims deur aan de keldergang, alles van oude.

2. Divers

a. Zal de lijst voor de schoorsteen in 't heerenhuis om die van 't boerenhuis worden gemaakt.

b. Voor de ramen eenvoudige vensterbanken en op de deurcazijnen twee en een half á vijf duims oijif⁷ latten tot architraven.

c. Van de oude bekleding om 't achterhuis een ruwe seperatie naast 't varkenshok, en een naast de paardenstal, alsook voederbak voor de varkens met zijn dekseldeurtjes voorzien, voor de stallen de repels tot 't binden der beesten, zoover die los te nemen of onbruikbaar zijn.

d. Zoover 't grondhout om 't achterhuis niet goed of te kort is zal in deszelfs plaats van de beste oude materialen worden hersteld, behoorlijk gelast en zal in kalk gelegd mede volgens art. 2, tweede afdeeling.

e. Alle verdere defecten aan 't geheele omschreven werk of gebouw, 't zelfde welke naam of plaats zij ook hebben, en ook om 't even of zij zijn beschreven of niet beschreven, zal den aannemer eenvoudig en sterk evenredig aan 't geheel voltoojen en in goede staat opleveren.

[In de marge]

⁷ Ogief (soms ojief): spitsboog, profiellijst

Metselen

Artikel tien

De metzelwerken die er moeten worden gemaakt zijn hier voor artikel 2, sub. 2, letter f. reeds genoemd, daartoe zal hij dezelve af- en uitbreken volgens art. 3, sub. 1, dan de ontgraving der fondamente tot op de vaste gronden ter vereischte breed verrigten, stampen en met lagen harde puin van twee palm dik zonder water stampen en ophogen, onder de buitenmuren tegen de stallen tot op zeven palm onder 't peil, tusschen de stallen en de deel tot op zes palm, naast de verlaagde keldergang tot op een palm onder de vloer, onder de overige buitenmuuren tot vijf palm, en onder de binnenmuren vier palm onder dezelfde, op deze hoogtens zal hij vlak en waterpas de fondamente aanleggen en opmetselen als volgd: onder alle een steens muren een laag in zand en twee in kalkmortel, breed twee steen, daarop vier lagen, breed een en een half steen, en voorts een steen dik tot volle hoogtens, mits zullen deze fondamente buiten tegen de achterhoeken en onder de porring der boog of poort elke zeven palm, breed een halve steen zwaarder zijn en naar eisch twee keer meerder worden gesneden, verdagt zijn dat overal buiten 't meest zal worden gesneden en dat de hardste stenen naast de stallen, voorts bij en twee palm in den grond worden verbruikt. Dewijl de nog goed bevonden wordende fondamente de[r] stal en deel kunnen blijven en gerepareerd moeten worden, de overige zullen uitgetrokken, als voren gevuld en gestampt, eegaal aan die onder de buitenmuren worden opgemetseld, mits twee steen lang onder de stijlen, buiten een half steen zwaarder, de fondamente onder de binnenmuren tusschen de keuken, den deel en gang, en die tusschen de keldergang en 't kamertje, met die tusschen dat kamertje, met die tusschen dat kamertje en keuken, als voren drie laagen, een en een half steen, en dan tot acht duim onder 't peil een steen, voorts tot haar volle hoogte een halve steen dik.

Alle glas- en deurkozijnen zal hij volgens de teekening en nadere juiste op te geven plaatsen stellen met rol- en waterlagen voorzien, tot de bogen boven de agterpoort en twee stallendeuren zal hij die formelen en dekking naar de op te geven trek maken, dekken en de bogen van een steen vier[kant] metzelen, tot de staldeuren elk twee duims stenen, en een sluitsteen met [*achttienhonderd zes en twintig*] ~~1826~~ daarop boven de poort; van oude materialen,

[*in de marge*]

Dit renvooi en doorhaling van vier cijffers goedgekeurd. Zonder goedgekeurd.

[*daaronder de initialen*]

't zal ten keuze van den besteder blijven of en hoever door den aannemer de buitenmuren elken dag 't gemetzelde plat zullen worden gevoegd en gedagt, of op zijn ordinaire tijd bepleisteren met de nader op te geven specie zoodat 't niet scheurd.

De muren in de kamers voor den eigenaar en in de keuken voor den boer zullen elk naar eisch, onder de rij beraapt en bepleisterd worden, die in de overige kamers, op de geut, in de gang en in kelder rapen, gladstrijken en afwaschen.

De haard met zijn rookgat en aan te wijzen gegoten ijzere platen zal hij in behoorlijke staat stellen.

De keuken met estrikken in kalk naar aanwijzing befloeren, de goot en gang met stenen op plat in zand.

De kelder en andere kamertjes op hun plat in kalk, het varkenshok met brokken op kant.

De vloer buiten voor 't huis en 't pat naar de pomp behoorlijk vlak als 't goede oude herstellen, zoo dat 't water onder behoorlijke schoor afloopt.

Voor de glazendeuren van 't heerenhuis zal hij, ter breedte van 't cazijn, een el vooruit met steenen op kant in zand befloeren en daaraan een rollaag op zijn eind.

De schoorsteen in den keuken van den boer zal hij tot aan de boezem met muurtegels bezetten, die in 't oude huis zijn, en die hij door onvoorzigtig afbreken etc. daar aan tekort komt zal hij die van de zelfde soort bij leveren.

[*In de marge*]

Glas en verwen

Artikel elf

1. Glas

De ramen zal den aannemer beglazen en de draaijramen aan de onderkamer zes, en daarboven twee ruiten, breed vijf en vijftig en hoog acht en zeventig duim, en de overige kleine ruiten kan men nagenoeg uit de omschrijving der ramen opmaken, half wit Brussels glas, zonder vlekken, draaijen, of andere gebreken, de ruiten zullen los en digt in de raamspondingen gesneden, met gelijke zomen, stopverf aangestreeken, van binnen tegengestopt en zuiver schoon opgeleverd worden.

2. Verwen

Alle hout- en ijzerwerken die aan 't weer en lugt zijn bloedgesteld, of door 't openmaken aan bloedgesteld kunnen worden, zal den aanzet aan- en ingestreken olijen, en twee keer goed egaal gedekt grondverwen, met ordinaire op te geven coleuren, mits zal hij na het eerste gronden alle naden, scheuren, spijkergaten en verdere oneffenheden digt-, gelijk- en volstoppen.

Binnen in de voor- en opkamers voor den eigenaar, zal hij alle houtwerken (uitgezonderd de vloer) zoo dikwijls lijmen dat de nerf gelijk en zodanig gedekt is, dat hij door 't gladmaken niet naakt word, voorts als voren, stoppen, behoorlijk droog gladschuuren en twee keer verwen met grijze op te geven couleur.

De houtwerken in de voorgang, keuken, rechter zij- en bovenkamer van den boer zal den aannemer als voren lijmen, stoppen en voorts eens egaal gedekt gronden en opverwen, mits worden de bedsteden van binnen niet geverfd, de couleur ordinair volgens te geven stalen.

[*In de marge*]

Tijd van werken

Artikel twaalf

Voort nadat den aannemer 't werk is gegund, is den geheelen uitvoer voor zijn rekening, en hij zal het geheele werk met overleg en ten genoegen van de opzigthebbenden zoo uitvoeren als de deugd van het werk, het gemak van den bewoner en tegelijk ook zijn eigen belang vordert en vooral zoo, dat het boerenhuis, exept 't verwen, gesteld moet zijn voor of op den twintigsten julij, en 't geheel in een goeden staat moet zijn voltooid op den eersten september dezes jaars, voor elken dag, die den aannemer naar een der gestelde tijden aan het voorschreven werkt, zal hem een gulden van zijne bedongen gelden worden gekort.

Als hij vermeend aan den geheelen inhoud te hebben voldaan zal hij opneming vragen, die dan door of namens den besteder binnen acht dagen zal geschieden; al wat bij die opneming niet ten genoegen aan 't voorschrevene voldoet, zal hij op de eerste order veranderen of verbeteren naar eisch en aanwijzing van elk deel.

[*In de marge*]

Betaling

Artikel dertien

De betaling zal geschieden in contant geld zonder eenige korting binnen veertien dagen naar dat den aannemer aan alle zijne verplichtingen heeft voldaan.

[*In de marge*]

Besteding

Artikel veertien

De besteding zal geschieden bij inschrijving (die tot naar den afloop der besteding geheim zal worden gehouden) en opbod, die 't minst schrijft zal zes guldens tot een premie genieten die den aannemer dadelijk naar de gunning van het werk zal betalen.

De aannemer zal stellen twee voldoende mede aannemers, welke mede aannemers evenals de aannemer en wel ieder voor 't geheel, voor de getrouwe naarkoming van al het voorschreven, mitsgaders voor alle kosten en schaden, bij nalatigheid van het een of ander veroorzaakt, solidair verbonden en aansprakelijk zullen zijn.

Na den afloop der laatste veiling wordt aan zijde van den heer aanbesteder gereserveerd den tijd van twee uren beraad, om de aanbesteding te kunnen accorderen ofte bedanken naar welgevallen, ingeval van bedanken zal geen premie van inzate gevorderd kunnen worden.

Het domicilie van aannemers en mede aannemers zal onherroepelijk gevestigd zijn ter woonplaats van den jongsten der heeren practizijns bij de regtbank van eersten aanleg te Zutphen, aan de judicature van welke regtbank de aannemer en mede aannemers, ten aanzien van alles wat tot deze besteding betrekkelijk is, zich zullen hebben te onderwerpen.

De registratie en verdere kosten dezer acte zijn voor rekening van den heer aanbesteder; de aannemer zal een expeditie dezer acte kunnen vragen, mits de kosten betalende.

Na oopenlijke voorlezing van al hetgeen voorschreven en in tegenwoordigheid van gegadigden, is dadelijk ter aanbesteding bij inschrijving geveild.

Ingeschreven bij Jan Kerkhof, metselaar wonende in Vierakker onder Warnsveld, als het laagste geschreven hebbende voor de som van honderd zeven en veertig gulden, zegge *f* 147.-

Dit afgelopen zijnde is het voorschreven voor de tweede maal geveild en wel bij optellen en mijnen, opgehangen op vijftig gulden, opgeteld tot op den prijs der inzate en niemand gemijnd hebbende, is al hetzelfde aangenomen door Jan Kerkhof, metselaar wonende in Vierakker onder Warnsveld, voor de som van honderd zeven en veertig gulden, zegge *f* 147.-

mede aannemers Hendrik Jan Mulderij, timmerman wonende mede in Vierakker onder Warnsveld en Jan Bretveld, timmerman wonende te Hengelo.

En hebben de aannemer en mede aannemers ingevolge bestek en conditien na gedane voorlezing alhier geteekend.

[w.g.]

J Kerkhof

H J mulderije

J Bretveld

Den heer comparant heeft den tijd van beraad, in naam van den heer zijnen lastgever, de aanbesteding in voegen voorschreven, aan den aannemer en mede aannemers, ~~al het voorschrevene~~ volgens bestek en conditien geaccordeerd en na gedane voorlezing alhier geteekend.

[w.g.]

P.J. Weenink

Aldus deze aanbesteding gedaan en gepasseerd te Vorden ten huize van de weduwe Meuleman, op den derden mei achttienhonderd zes en twintig en dit proces verbaal gesloten des namiddags om vijf uren, in tegenwoordigheid van Gradus Stroman, timmerman en Hendricus Klein Wesselink, veldwachter wonende beide te Vorden, getuigen hiertoe verzoc[h]t, dewelke met den notaris het tegenwoordig proces verbaal, gebleven in 't notaris bezit en bewaring, na gedane voorlezing hebben geteekend.

doorhaling van drie woorden hier boven geaprobeerd

[w.g.]

G:Stroman

J.H.Gallée

H:Kleinwesselink

Geregis[treerd]

Geregistreerd te Zutphen den tienden mei 1800 zes en twintig, deel 14, folio 160 R^o, vak 2 en 3. Ontvangen met de verhoogingen een gulden negen en tachtig cents.

[w.g.]

P.C.vanHamel

[*In de marge*]

Regt van k--- á 1 pct f 1.50

Verhoog[ing] f 0.39

f 1.89

Volmacht in ander handschrift, die als bijlage was aangehecht.

Ik, ondergetekenden mr. Willem opten Noort, directeur der Posterijen te Groningen en aldaar wonende, verklare bij dezen in de beste en bestendigste forme regtens te constitueren en volmagtig te maken, doende zulks kracht en mits dezen, den heere Philippus Johannes Weenink, gemeente ontvanger te Gorssel en aldaar woonachtig, om alle mijne landgoederen, onder en bij Stapelbroek in de buurschap Varssel, gemeente Hengelo, gelegen, te administreren zo en als een goed rentmeester behoort te doen, ten dien einde verschenene of noch te verschijnen pachten, renten, koopspenningen of andere pretentien in te vorderen, de onwillige pachters en debiteuren door middelen regtens tot betaling te constringeren, des vereischt in de gerigte te erscheinen en de nodige termijnen te respicieren, cautien te vorderen, en des nodig in constituants naam te praesteren, voorts des constituants persoon bij de respective markten vergaderingen te representeren en deszelfs belangen aldaar waar te nemen. Voorts in het generaal in dezen alles te doen en te laten verrigten wat der zake nooddruft zal komen te vorderen en de constituent zelf present zijnde zoude kunnen mogen of moeten doen, mits dat de geconstitueerde gehouden is van alles te doen behoorlijke rekening en reliqua met magt van substitutie, onder de gewone clause van goedkeuring en schadelooshouding als na regten.

Ten teken van waarheid heb ik deze eigenhandig ondergetekent binnen Groningen den 23 augustus 1823

[*w.g.*]

W. opten Noort

Geregistreerd te Zutphen den zeven en twintigsten augustus 1800 drie en twintig, fo. 107 R^o, vak 4. Ontvangen met de verhogingen negen en vijftig en een halve cent.

[*w.g.*]

P.C.vanHamel

Voor echt erkent.

[*w.g.*]

P.J. Weenink

Gehecht aan de minute van het proces verbaal wegens de aanbesteding van het afbreken van het heren- en opbouwen en repareren van het boerenhuis op Stapelbroek onder Hengelo, gepasseerd voor den ondergeteekenden notaris ende getuigen te Vorden den derden mei achttien honderd zes en twintig.

[*w.g.*]

G:Stroman

H:Kleinwesselink

J.H. Gallée

notaris